

Наставно-научном већу
Филозофског факултета
у Београду

На седници Наставно-научног већа Филозофског факултета у Београду одржаној 22. децембра 2011. године изабрани смо у комисију за преглед и оцену магистарске тезе Мине Девећ: "Живот и рад слависте Герхарда Геземана и његове студије о јужнословенској књижевности". Прочитали смо рад и о њему подносимо следећи:

ИЗВЕШТАЈ

Мина Девећ је у свом магистарском раду осветлила живот и рад слависте Герхарда Геземана и начин на који је он проучавао јужнословенску, посебно српску народну епiku. У складу са тим њено истраживање има више делова. У уводном делу је приказала предмет, циљ и метод истраживања. Друго поглавље је посвећено животу и раду Герхарда Геземана, с циљем да се укаже на његов филолошко-славистички, карактеролошки и антрополошки рад. У наредном поглављу се обрађују студије о јужнословенској народној епици (Ерлангенски рукопис, Хасанагиница, Бановић Страхиња, жртве реци у епској народној песми и епском предању, Почетак буне на дахије, Бој на Мишару, Кнез Иван Кнежевић, Сочивица и Лов на Божић). Четврто поглавље се бави херојским начином живота, а пето завршним разматрањима. Томе су додати извори и литература, библиографија радова Герхарда Геземана, остала литература и прилози.

Кандидаткиња је указала да је Герхард Геземан своја истраживања проводио на основу одговарајуће литературе али и на терену, сакупљајући грађу о нашем фолклорном наслеђу. На овим изворима он је стварао своје виђење карактерологије балканско-европског патријархалитета. У раду је ставио акценат на истраживање патријархалног друштва и културе Срба и Црногораца и њиховог менталитета. При том је херојску причу односно анегдоту узео као основу за своја проучавања. Ово друштво и културу је посматрао у једном ширем контексту, упоређујући их са сличним облицима живота код Мањана на Пелопонезу, Корзиканаца и

шкотских брђана, код којих је херојска прича, такође, била саставни део живота.

Истовремено, кандидаткиња је указала на чињеницу да је за Геземанов научни рад у области јужнословенске народне епике велику улогу имало бављење Ерлангенским рукописом; Вуковим збиркама народних песама (II, III, IV књига), збиркама и примерима других аутора, историјском анегдотом и нашом јуначком поезијом. Истражујући херојски облик живота Геземан се ослањао на кратку причу и примере које су дали Марко Миљанов, Симо Шобајић, Мићун Павићевић, Љубомир Ненадовић и други. Другим речима казано кандидаткиња је своја истраживања утемељила на 19 радова Герхарда Геземана, од чега је 10 на српском језику (српскохрватском језику) и 9 на немачком језику, објављеним у периоду од 20 година (1923-1943) и бројној литератури на српском и немачком језику о нашој народној књижевности, историји карактерологије и другом.

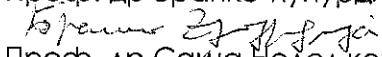
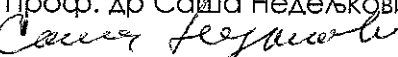
Поред онога што је већ речено, треба поменути да је кандидаткиња указала и на Геземанов методолошки допринос проучавању ове проблематике. Истиче да је Геземан напустио дотадашње филолошко-формалистичко проучавање и увео нов, културно-историјски метод проучавања народне поезије и средине у којој је песма настала. Она је Геземанов приступ сагледавала и вредновала у оквиру његовог времена, а приказала је и најзначајније оцене наших научника о његовом раду, пре свега оних који се баве народном књижевношћу и социјалним односно националним карактером (Станислав Винавер, Јован Деретић, Радосав Меденица, Нада Милошевић-Ђорђевић, Владета Јеротић, Петар Цацић, Жарко Требјешанин и други). Сматра да је Геземан, сажимајући резултате својих истраживања у књизи Херојски облик живота, "створио основу за правилно разумевање и оцену нашег народа". Имајући у виду могућност различитих приступа овој материји, можда би било прецизније да се каже да је створио темељ за потпуније схватање друштва и културе нашег народа.

У настојању да се створи оквир за вредновање овог рада може се рећи да је кандидаткиња добро овладала материјом. То се види по начину на који је поставила рад и изворима које је открила, пре свега по радовима Герхарда Геземана и бројној и разноврсној литератури уз помоћ које је указала на значај његових проучавања из етнолошке и антрополошке перспективе. Њена магистарска теза има све елементе који један школски рад овог ранга треба да има: изворе, приступ, литературу и вредновање резултата рада Герхарда Геземана. Она је као истраживач почетник успела да се снађе у веома сложеној научној материји, која данас више

припада историји етнологије и антропологије, јер су у међувремену, уместо карактерологије у први план избила питања идентитета и друге теме, и чије решавање подразумева сарадњу етнологије и антропологије, са једне стране, и науке о књижевности у ширем смислу, са друге стране. Имајући све то у виду предлажемо Наставно-научном већу Филозофског факултета у Београду да Мини Девић одобри јавну одбрану магистарске тезе под насловом: "Живот и рад слависте Герхарда Геземана и његове студије о јужнословенској књижевности".

У Београду, 23. 12. 2011.

Комисија:

1. Проф. др Бранко Ђупурдија

2. Проф. др Саша Недељковић

3. Др Мирјана Детелић

научни саветник БИ САНУ

